

REZIDBA VIŠNJE ZA ROD – REGULISANJE RODNOSTI

Mr Nebojša Mladenović
Dipl. inž. poljoprivrede
smer voćarstvo i vinogradarstvo

Višnja je jedna od najzastupljenijih voćnih vrsta na području Pčinjskog okruga. Sa sve većom potrošnjom plodova višnje, ova voćna vrsta se naglo širi i praksa je potvrdila da za njeno obilno i redovno rađanje je neophodna redovna i pravilna rezidba prilagođena sorti i uzgojnom obliku. Po svojim pomološkim osobinama višnja je vrlo rodna zbog čega dolazi do iscrpljivanja i neurednog rađanja, čime se uz brzo smanjenje prinosa skraćuje i životni vek. Glavna karakteristika rađanja višnje je što cvetni pupoljci rodne grančice donose samo plod, pa na njihovom mestu posle berbe ne ostaje nikakav novi mladara i ako se rezidbom ne obnavlja, dolazi do ogoljavanja nižih delova grana. Višnja donosi rod na jednogodišnjim grančicama pa ih zato rezidbom treba obnavljati. Ove jednogodišnje rodne grančice mogu biti duge mešovite, kratke tanke i majski buketići. Mešovite rodne grančice su duge 30 do 40 cm. a na sebi imaju cvetne i vegetativne (zato se zovu mešovite) pupoljke. Vegetativni pupoljci su obavezno pri osnovi i na vrhu mladara, a pupoljci po sredini su cvetni i vegetativni. Kakav će biti odnos između cvetnih i lisnih pupoljaka zavisi od ishrane i drugih uslova gajenja. U povoljnim uslovima gajenja gde su mešovite grančice dovoljno debele i dugačke taj odnos je odlično 50:50, a u slabijim uslovima i na slabijim i kraćim granama je taj odnos 80:20 u korist cvetnih pupoljaka. Iz mešovitim grančica pored plodova, dobija se i nov vegetativni potencijal za iduću godinu, te u ovom slučaju nema ogoljavanja bazalnog dela grančica, kao što je slučaj kod tankih i kratkih rodnih grančica. Kratke tanke rodne grančice dugačke su do 20 cm. i obično se razvijaju u zaseni i po celoj dužini, osim pri osnovi i vrhu imaju samo cvetne pupoljke, pa se nov prirast dobija samo na vrhu a grančice posle berbe plodova celom dužinom ostaje gola. Posle nekoliko uzastopnih rodnih godina ovakve grane se izduže, ogole i ostaju tanke, prestaju da rađaju i obično se suše. Majski buketići su kratke jednogodišnje grančice, dužine 1 do 1,5 cm, sa jednim vegetativnim i više cvet-

nih pupoljaka. Prve godine daju najbolji rod a kasnije zbog većeg broja plodova i male lisne površine vegetativno oslabe i na kraju se osuše. Da bi se obnovile rezidbom, treba ostavljati dovoljan broj jednogodišnjih grana a iznurene grane sasvim ukloniti. Sastavni deo rezidbe višnje je i obavezno uklanjanje izdanaka izbilih iz osnove stabala odnosno kod sorti koje formiraju izdanke i homogenu prenosu osobine, odnosno razmnožavaju se vegetativno i bez kalemljenja.

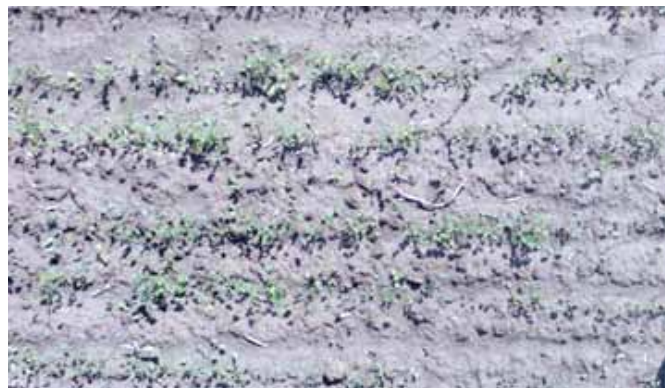
Prema načinu rasta i plodonošenja a radi izvođenja pravilne rezidbe, sve sorte višnje se mogu podeliti u dve grupe.

Prvu grupu čine sorte koje pretežno rađaju na dugačkim jednogodišnjim grančicama (mešovitim). Ovde spadaju naše domaće višnje (Oblačinska, Čačanski rubin i mnogi drugi ekotipovi). Rekele, Maraska tipa visećih grana, Krupna Lotova i dr. Sorte iz ove grupe u povoljnim uslovima gajenja obrazuju mešovite rodne grančice dugačke 30 do 40 cm., pa ih rezidbom treba redovno obnavljati. Ove rodne grančice imaju dosta cvetnih pupoljaka, dovoljno rezervnih materija i potrebnu lisnu površinu za ishranu zametnutih plodova. Međutim, u povoljnim uslovima gajenja i u zasenjenim krunama formiraju se kraće, tanke i izrazito rodne grančice koje se pod teretom roda povijaju, a pošto samo na vrhovima imaju vegetativni pupoljak, ogoljavaju i zasenjaju unutrašnjost krune, pa se smanjuje proizvodni potencijal. Na mešovitim rodnim grančicama često se mogu formirati i majski buketići koji naredne godine daju rod. Osnovni princip pravilne rezidbe višnje ove grupe treba da

bude potenciranje formiranja dugih mešovitim rodnih grančica koje su osnov za rodnost, kao i za stvaranje rodnih grančica i majskih buketića.

Drugu grupu čine sorte čije grane rastu uspravno, a plod pretežno donose na kratkim rodnim grančicama i majskim buketićima. Ovu grupu čine: Majska višnja, Španska višnja, Montmorensi, Ričmorensi, Maraska sa uspravnim granama, Kraljevska slatka, Kraljica Hortenzija i dr. Rezidbom je neophodno ostaviti potreban broj letorasta na kojima bi se formirali majski buketići za sledeću godinu. U izrazito rodnim godinama potrebno je prekraćivanje dvogodišnjih grančica i smanjivanje rodnosti da bi se postigao jači razvoj letorasta koji će izvršiti zamenu rodnog drveta. U zavisnosti od ishrane i drugih uslova gajenja, majski buketići traju 2 do 4 godine a najkvalitetniji rod donose u prvoj godini posle formiranja a kasnije njihova produktivnost slabi i plodovi su lošijeg kvaliteta. Na osnovu napred navedenih osobina rađanja i porasta, osnovni principi rezidbe višnje zasnivaju se na ostavljanje i neprekrćivanje dužih mešovitim rodnih grančica, sem u slučaju kada su preguste pa ih treba prorediti. Vrhovi osnovnih skeletnih grana često imaju više rodnih grana pa ih rezidbom treba redovno regulisati tj. osloboditi vrhove od konkurentnih mladara. Skeletne grane pri skraćivanju, kod sorti koje uspravno rastu, treba prevoditi na spoljni letorast a kod sorti koje imaju viseće grane treba ih prevoditi na gornji jači letorast ili granu. Tanke izrazito rodne grančice treba skraćivati na najniži vegetativni pupoljak kako bi se iz njega iduću godinu formirala mlada rodna grančica a u slučaju da ove rastu u sredini krune treba ih ukloniti. Kod sorte koje pretežno rađaju na majskim buketićima, ako su pregusti za redovnu i umerenu rodnost, potrebno ih je ponekad prorediti a ostaviti dovoljan broj jednogodišnjih mladara na kojima će se ovi formirati. Sve tanke, slabe i izdužene ogoljene grančice u unutrašnjosti krune treba potpuno ukloniti. Skeletne grane sa prečnikom preko 5 cm. prekraćuju se ako je to neophodno, i to samo ako su polomljene ili jako oštećene, jer kod prekraćenih debljih grana javlja se smolotočina, naročito ako se rezidba izvodi ranije.

KRMNE KULTURE-LUCERKA I CRVENA DETELINA

Nada Lazović – Đoković
dipl.inž.agronomije

Crvena detelina i lucerka su važne višegodišnje leguminoze jer daju visok prinos kvalitetnog sena (oko 20 tona suve materije po hektaru u godinama pune eksploatacije). Dobijeno seno, u zavisnosti od vremena košenja i načina čuvanja, odličnog je kvaliteta s visokim sadržajem sirovih proteina (18-22%), odlične svarljivosti, povoljnog aminokiselinskog sastava i s visokim sadržajem mineralnih materija (fosfora i kalcijuma). Uz pomoć bakterija iz roda *Rhizobium*, lucerka i crvena detelina imaju sposobnost fiksacije azota iz vazduha, što im omogućava ne samo da zadovolje svoje potrebe za azotom već i da nakon razoravanja u zemljištu ostave veliku količinu azota za naredne useve. Pored toga, velika količina organske materije koja ostaje u zemljištu nakon razoravanja lucerišta izuzetno povoljno utiče na strukturu i kvalitet zemljišta. Višegodišnji period iskorišćavanja, koji isključuje troškove zasnivanja svake godine, čini ove vrste izuzetno rentabilnim i rado gajenim.

Prinosi lucerke i crvene deteline kreću se od 5 do 6 tona po hektaru. Razlog leži u zasnivanju lucerišta sa ređim sklopom biljaka, a samim tim smanjenom prinosu, kvalitetu krme, kao i dužini eksploatacije površina pod ovim usevima.

Izbor parcele

Pri odabiranju parcela za setvu lucerke obavezno treba proveriti kiselost zemljišta, jer je to limitirajući faktor za njihovo gajenje. Na pojedinim zemljištima, lucerka se može gajiti samo uz primenu mera kalci-

fikacije. U zavisnosti od stepena kiselosti zemljišta, preporučuje se unošenje (dehidratisanog kreča 2-6 t/ha ili kalcijum-karbonata 4-8 t/ha) zajedno sa osnovnom obradom. Crvena detelina je nešto tolerantnija prema zemljištima s visokim pH vrednostima. Setva na pogrešno odabrim parcelama, često odlično krene, ostvari dobar sklop biljaka, pa čak i ostvari dva do tri otkosa, a zatim potpuno nestane, i ovakve površine se samo mogu razorati.

Đubrenje

Odlično reaguje na unošenje organskih đubriva u količini od 30 do 40 tona po hektaru, pod predusev. Pri zasnivanju lucerišta koristiti kompleksna đubriva NPK sa smanjenom količinom azota od 300 do 400 kg/ha u zavisnosti od plodnosti zemljišta. Pri osnovnoj obradi neophodno je uneti dve trećine potrebnih količina mineralnih đubriva, a u predsetvenoj pripremi ostatak.

Priprema zemljišta i setva

Nakon jesenje osnovne obrade, u proleće treba obaviti kvalitetnu predsetvenu pripremu, koja će obezbediti dobro usitnjen oranični sloj od koga zavise nicanje i razvoj useva u početnoj fazi. Optimalni rokovi za setvu lucerke jesu treća dekada marta i prva polovina aprila, a crvena detelina se može sejati ranije. Za setvu obavezno koristiti kvalitetno seme, loše seme nepoznatih dorađivača najčešće je puno semena korova i viline kosice uslovljava zakorovljenost parcela i u većini slučajeva vodi propadanju lucerišta. U semenu lucerke je vrlo teško utvrditi golim okom prisustvo viline kosice, a samo par zrna je dovoljno da lucerište bude napadnuto, a često i uništeno. Osnovna mera borbe protiv viline kosice jeste korišćenje do-

rađenog i kvalitetnog semena. Posebnu pažnju treba obratiti i na pravilan izbor sorte, setva domaćih sorti je od velikog značaja jer obezbeđuje stabilne i visoke prinose. U zavisnosti od kvaliteta predsetvene pripreme i načina setve, treba sejati od 16 do 20 kilograma semena lucerke i 14 do 18 kilograma crvene deteline po hektaru. Setvu je najbolje obaviti sejalicom za žito na međurednom rastojanju od 12,5 i na dubini od dva do tri santimetra. Korišćenje većih setvenih normi (30 kg/ha i više) ne može nadoknaditi propuste u pripremi zemljišta. Nakon setve, neophodno je primeniti valjanje glatkim valjcima, koje omogućava bolji kontakt semena sa zemljištem i vodi ujednačenijem klijanju i nicanju useva, što je posebno važno za pravovremenu i uspešnu borbu protiv korova.

Nega useva

Nakon brzog nicanja lucerka se sporo razvija u početnim fazama rasta i razvoja. Brz porast korova u istom periodu može dovesti do ugušivanja biljaka i velikih prореđivanja biljaka i velikih prореđivanja useva, što znatno smanjuje dužinu eksploatacije lucerišta. Iz navedenih razloga za setvu lucerke i crvene deteline treba izbegavati jako zakorovljene površine. Veoma je važno da se prvi otkos u godini zasnivanja kosi što kasnije, u vreme precvetavanja lucerke. Svaka znatno ranija kosidba dovodi do čupanja mladih biljaka lucerke koje se još uvek nisu dovoljno ukorenile, a samim tim i do prореđivanja useva. Ovo se odnosi samo na prvi otkos u godini setve, jer sve ostale otkose treba kositi u fazi butonizacije i početka cvetanja lucerke, tj. kada se pojavi cvet, jer je u toj fazi najpovoljniji odnos prinosa i kvaliteta dobijene krme.

SADRŽAJ BILTENA • Rezidba višnje za rod - regulisanje plodnosti Mr Nebojša Mladenović Dipl. inž. poljoprivrede • **Krmne kulture-Lucerka i crvena detelina** Nada Lazović – Đoković dipl.inž.agronomije • **Uticaj rastojanja i gustine sadnje na vegetativnu snagu čokota, prinos i kvalitet grožđa** Suzana Jerkić Dipl. inž. poljoprivrede • **Majska bolest pčela** Robert Širtov Doktor veterinarske medicine sci • **Suzbijanje korova u strnim žitima** Mica Stajić Dipl. inž. poljoprivrede • **Kruškina buva - Psilla pyri** Dejan Mujakić Dipl. inž. poljoprivrede • **Proliv pčela** Srđan Zafirović Dipl. inž. poljoprivrede • **Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS** • **Aktivnosti Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije** • **Aktivnosti Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Vranje** • **Promocija portala - www.agroponuda.com**

UTICAJ RASTOJANJA I GUSTINE SADNJE NA VEGETATIVNU SNAGU ČOKOTA, PRINOS I KVALITET GROŽĐA

Suzana Jerkić

Dipl. inž. poljoprivrede - smer voćarstvo i vinogradarstvo

Velicina proizvodne površine zemljišta za jedan čokot je veoma značajan činilac za vegetativno jačanje čokota i za povećanje prinosa grožđa po čokotu. Od dva čokota jedne sorte različite proizvodne površine zemljišta s podjednakim opterećenjem rodnom okcima pri rezidbi, biće vegetativno jači i daće veći prinos grožđa čokot s većom proizvodnom površinom. Ako se povećava proizvodna površina a ne menja se uzgojni oblik, onda se poboljšanjem uslova za njegov razvoj, većom proizvodnom površinom zemljišta, povećava vegetativna snaga čokota (broj i dimenzije lastara, broj i dimenzije listova); tada se sa većom mogućnošću opterećenja čokota rodnom okcima, povećava prinos grožđa po čokotu, ali smanjivanjem broja čokota prinos grožđa po jedinici površine opada. Ako se pak menja i uzgojni oblik čokota (pri odgovarajućem međurednom rastojanju) i primenjuje razvijen oblik, na kojem se može smestiti veći broj rodni okaca, onda se povećava ne samo prinos grožđa po čokotu nego se do izvesne optimalne granice povećava i prinos po jedinici površine. Većim opterećenjem jednog čokota rodnom okcima (dok to čokot, prema uzgojnom obliku podnosi) može se ublažiti ili čak nadoknaditi (iako ne uvek) smanjenje broja čokota po jedinici površine. Tada je i pri većem prinosu kvalitet grožđa dobar.

Sva dosadašnja istraživanja u vezi sa rastojanjem i gustom sadnje potvrdila su važnost većeg broja čokota po jedinici površine za postizanje što većih prinosa grožđa odgovarajućeg kvaliteta. Upravo se i traži postojanje većeg broja čokota uz udovoljenje biološkim potrebama sorte i uz maksimalnu primenu mehanizacije u vinogradu radi smanjenja živog rada na što je moguće manju meru i postizanja što veće ekonomičnosti u proizvodnji grožđa. Zato rastojanje i gustinu sadnje treba određivati konkretno, prema biološkim zahtevima sorte, ekološkim uslovima sredine i stepenu mehanizovanosti radova u vinogradu. U vezi s tim češće će za savremene plantaže biti odgovarajuće međuredno rastojanje

od 2,6 do 3 m (za najveći broj stonih sorti, zbog najčešće veće bujnosti, ne manje od 2,80 m). U izvesnim sredinama biće potrebna i međuredna rastojanja veća od 3 m, i to za veoma bujne sorte u veoma povoljnim uslovima sredine, uz gajenje loze na velikim uzgojnim oblicima čokota (naročito kod onih čiji lastari zahtevaju i jedan deo međurednog prostora) i primenu traktora velikog kapaciteta za vuču oruđa i mašina. Međutim da bi se pri povećanju međurednog rastojanja postigao odgovarajući prinos po jedinici površine, mora se svaki čokot prilikom rezidbe opteretiti većim brojem okaca. S velikim povećanjem čokota rodnom okcima obično se smanjuje broj krenulih okaca, broj rodni lastara, kao i broj cvasti po okcu i lastaru. Lastari su gušći po dužini reda. Ustanovljeno je da je broj lastara po jednom dužnom metru bio veći za oko 28 % pri međurednom rastojanju od 4 m u odnosu na rastojanje od 3 m uz podjednako opterećenje jedinice površine rodnom okcima. Iako se sa povećanjem proizvodne površine zemljišta povećava prinos grožđa po čokotu, ipak to povećanje nije u srazmeri s povećanjem opterećenja čokota rodnom okcima. Do nesrazmere između povećanja prinosa grožđa i opterećenja okcima dolazi usled smanjenja produktivnosti okaca. Veoma veliko opterećenje čokota rodnom okcima obično prati zakašnjavaње sazrevanja grožđa i u nepovoljnim sredinama i nepovoljnim godinama, neodgovarajući procenat šećera, naročito za sorte poznijih epoha sazrevanja grožđa. Zato međuredna rastojanja veća od 3 m mogu biti primenjena za gajenje vinove loze samo tamo gde su vegetacioni činioci veoma povoljni, pogotovo gde je veoma povoljna toplota, kako bi se dobio odgovarajući procenat šećera u grožđu i uz veće prinose grožđa. Na osnovu dosadašnjih ispitivanja i praktičnih iskustava došlo se do saznanja da bi rastojanje između čokota u redu za vinske sorte moralo biti najmanje 1 m (za neke sorte 1,20 m), dok je optimum 1,25 do 1,50 m, a za neke sorte veće od 1,50 m. Za većinu stonih sorti grožđa optimum rastojanja između čokota u redu 1,50 – 2 m.

Robert Širtov

Doktor veterinarske medicine sci

Pod imenom majska bolest, podrazumeva se opstipacija creva mladih pčela koje neguju leglo. Bolest se pretežno javlja tokom meseca maja, pa otuda i ime bolesti.

Poznato je da mlade pčele obavljaju poslove u košnici (čišćenje ćelija, preuzimanje hrane, čišćenje košnice, izlučivanje voska, izgradnja saća idr), a starije prosečno oko 20 dana starosti da vrše poslove iznad košnice (skupljanje nektara, vode, polena, propolisa). Bolest se javlja uglavnom kod pčela starosti od 6-13 dana kada najčešće i uginjavaju. U maju ima najviše legla, koje mlade pčele moraju da hrane, a ponekad zbog lošeg vremena ne mogu da izleću i uzmu potrebnu količinu vode i nektara i zbog toga sadržaj creva postaje gust i tvrd.

U kliničkoj slici je vrlo značajno da oboljevaju samo mlade pčele, zatim da se bolest naglo pojavljuje, a tok bolesti je akutan. Veliki broj mladih pčela naglo

izlazi iz košnice pokazujući znake nemira: drhću prilikom kretanja pred košnicom i ne mogu da polete i na kraju uginjavaju uz grčevite pokrete.

Sadržaj creva ima čvrstu konzistenciju i tamnosmeđu boju, a dijagnoza se zasniva na opstipaciji creva i konzistenciji creva i mladih pčela.

Preventiva: Da bi se sprečilo nastajanje bolesti, kao i da se ona ublaži ili prekine, potrebno je dati topli vodeni rastvor meda ili šećera (jedan deo meda i jedan deo vode ili jedan deo šećera i dva dela vode) uz dodatak kuhinjske soli (1 gram na 1 litar rastvora) u toku nekoliko dana.

MAJSKA BOLEST PČELA

SUZBIJANJE KOROVA U STRNIM ŽITIMA

Mica Stajić

Dipl. inž. poljoprivrede - smer zaštita bilja i prehrambenih proizvoda

Korovima u poljoprivredi nazivamo sve nepoželjne biljke koje rastu na obrađivanim površinama.

Borba protiv korova predstavlja jednu od najvažnijih mera koje poljoprivrednici preduzimaju da bi povećali poljoprivrednu proizvodnju (dobili više prinosa) i poboljšali kvalitet poljoprivrednih proizvoda.

Korovi direktno i indirektno nanose štetu gajenim biljkama. Direktno štete u velikoj meri umanjuju prinose gajenim biljkama (zasenjuju i guše usev, dva do četiri puta više uzimaju hranljive materije brže iz zemljišta, do 25% troše raspoloživu količinu vode u zemljištu, snižavaju temperaturu zemljišta i otežavaju obradu zemljišta). Indirektno štete korovi su istovremeno i staništa mnogih štetočina i para-

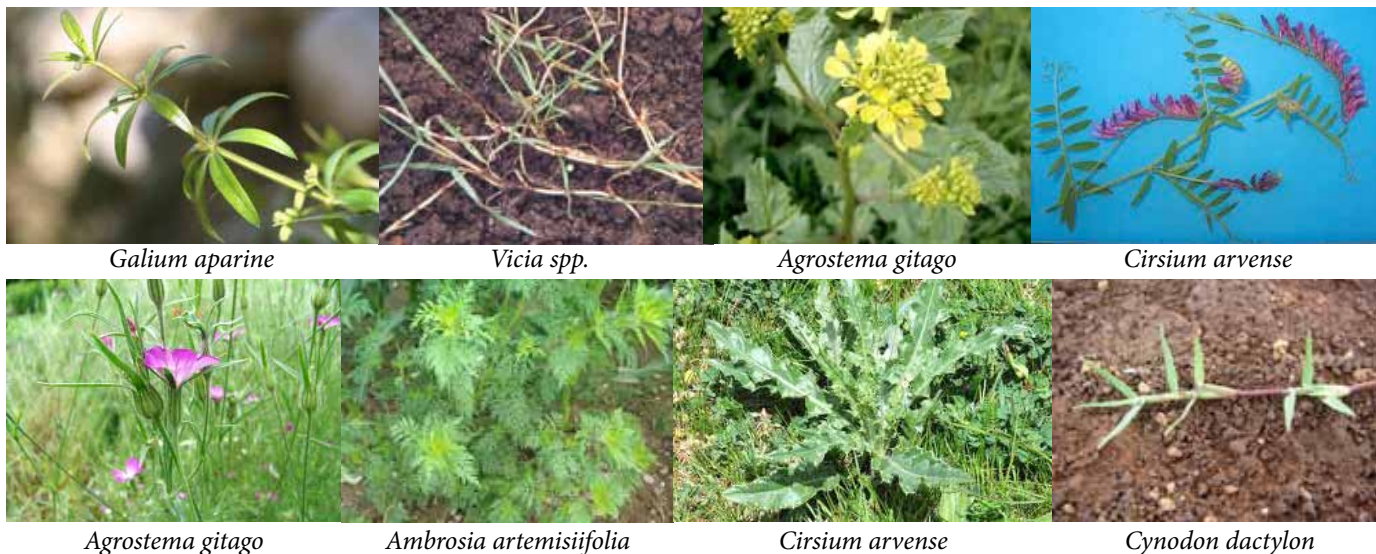
Korovi u strnim žitima se najefikasnije suzbijaju kada su u fazi 3-5 listova a usev ima 3 lista pa do kraja bokorenja.

U daljem tekstu dat je pregled aktivnih materija, korova koje suzbijaju, količine i vremena primene i broj tretiranja sa karencom koje se mogu naći u poljoprivrednim apotekama Pčinjskog okruga.

PŠENICA I JEČAM

SE; 2,4-D 2-EH 425g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, 0,4-0,6 l/h, od sredine bokorenja do pojave drugog kolena, a korovi u fazi intenzivnog porasta, 1 ; OVP),

SL; 2,4-D DMA 558g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, od sredine bokorenja do početka vlatanja, 1,5-2,5 l/ha, 1 ; OVP),

Galium aparine

Vicia spp.

Agrostema gitago

Cirsium arvense

Agrostema gitago

Ambrosia artemisiifolia

Cirsium arvense

Cynodon dactylon

zita, koji sa korova prelaze na gajene biljke. Smatra se da korovi bilo direktno ili indirektno, nanose poljoprivredi veće štete nego bolesti i štetočine zajedno.

Vekovima su poljoprivrednici ulagali izvanredno mnogo napora i snage dok su bili primorani da sa svojih njiva korove odstranjuju neposrednim ljudskim radom. Danas, zahvaljujući rezultatima brojnih istraživanja hemičara i biologa u svetu, poljoprivreda raspolaže nizom hemijskih supstanci, nizom HERBICIDA, čija primena omogućuje poljoprivrednicima da se oslobode mukotrpnog ručnog rada. Od posebnog su značaja SELEKTIVNI HERBICIDI, hemijska sredstva kojima se uništavaju korovi u nekom gajenom usevu, pri čemu ne dolazi ni do kakvog oštećenja na samim gajenim biljkama.

Međutim, da bi čovek, napredni poljoprivrednik, mogao da koristi sva dostignuća nauke i tehnike, primoran je da zna mnogo više nego što je do nedavno bio slučaj. Da bi se oslobodio teškog rada vezanog za uništavanje korova, on mora dobro da upozna i same korove kao i svojstva herbicida, koja sada koristi umesto motike. Mora da zna kada se oni mogu upotrebiti i u kojoj količini da bi uništili samo korove a pošteđeli gajene biljke.

Da bi smo lakše suzbijali korove u strnim žitima neophodno je i njihovo razvrstavanje na: jednogodišnje širokolisne: Agrostema gitago-kukolj, Sinapis arvensis-gorušica, Ambrosia artemisiifolia-ambrosia pelenasta, Adonis aestivalis-gorocvet zečiji, Bilderdylkia convolvulus-vijušac njivski, Chenopodium album-pepeljuga obična, Amaranthus retroflexus-štir obični jednogodišnje uskolisne: Echinochloa crus-gali-proso korovsko, Digitaria sanguinalis-svratičica crvena, Setaria spp.-muhari, Poa annua-prava livadarka i dr. višegodišnje širokolisne: Cirsium arvense-palamida njivska, Convolvulus arvensis-poponac njivski, Euphorbia spp.-mlečike, Taraxacum officinale-maslačak obični idr. višegodišnje uskolisne: Agropyrum repens-pirevina, Cynodon dactylon- zubača i dr.

WG; Tribenuron-metil 750g/kg – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, od 3 lista do drugog kolena, 15 g/ha, korovi od kotiledona do 4 prava lista, kod toplog i vlažnog vremena 20 g/ha, korovi 4-6 listova, hladno i suvo vreme 25 g/ha, korovi više od 6 listova, hladno i suvo vreme 15-20 g/h + 0,3-0,5 l/ha, Starane za bročiku - G. aparine, 1 ; OVP),

VP; metsulfuron-metil 600g/kg – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi – palamida, usev 3 lista pa do zastavičara, 10 g/ha + 0,1 l/ha, Trend, 1 ; OVP),

WG; Jodosulfuron-metil-natrijum + mefenpir-dietil 50 + 150 g/kg – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, posle sadnje, a pre nicanja useva i korova - 4-6 l/ha, 1 ; OVP),

WG; Amidosulfuron 750 g/kg – (Jednogodišnji širokolisni korovi, od 2 lista do pojave zastavičara, a korovi 2-8 listova: 20 g/ha osetljivi korovi i korovi u mlađim stadijumima 40 g/ha otporniji korovi i korovi u starijim stadijumima, 1 ; OVP).

OVAS

SL; Fluroksipir-meptil-heptil 359 g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi - palamida, 0,4-0,8 l/h ozimi, 0,6-1,2 l/ha jari, 1 ; OVP),

SL; Bentazon Na-so 480 g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, 4 l/ha u bokorenju, a korovi 2-6 listova, 1 ; OVP).

RAŽ

SL; Fluroksipir-meptil-heptil 359 g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi – palamida, 0,4-0,8 l/h ozimi, 0,6-1,2 l/ha jari, 1 ; OVP),

SL; 2,4-D DMA 558g/l – (Jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi, od sredine bokorenja do početka vlatanja 1,5-2,5 l/ha, 1 ; OVP)

KRUŠKINA BUVA - PSILLA PYRI

Dejan Mujakić

Dipl. inž. poljoprivrede

smer zaštita bilja i prehranbenih proizvoda

Kruškina buva je kod nas najvažnija štetočona kruške. P.pyri je monofag i hrani se kruškom. Godišnje razvija 5 i više generacija. Plodnost zavisi od sokova koje koristi iz kruške odnosno direktno zavisi od zdravstvenog stanja kruške. U napuštenim zasadima kruškina buva se javlja u manjoj brojnosti. P.pyri ima dve forme zimsku i letnju koje se razlikuju fiziološki u odnosu na podnošenje niskih temperatura, osetljivosti na insekticide, po boji, po veličini.

Sl.1 imago

U toku zime prezimljava u stadijumu imaga u zasadima ispod kore stabala, opalom lišću i u drugim skrovitim mestima. Ženke zimskih formi polažu jaja sukcesivno, ubadajući drške jaja u grupicama. Zimske forme ženki uginjavaju nakon polaganja jaja.

Sl.2 imago

Za razviće embriona i larve u jajima potrebne su pored odgovarajućih temperatura i neke materije iz biljke koje drška propušta. Visok turgor biljke tj. fiziološki zdrava biljka obezbeđuje normalan razvoj embriona i jaja. P. pyri ima 5 larvena stupnja a postepena hitinizacija počinje u L4 dok se tvrda ljuska javlja u L5 stadijumu. Larve se hrane na mestima najinten-

Sl.3 L 1

zivnijeg protoka soka. Hrani se zabadanjem stileta u floem.

Mere zaštite od kruškine buve:

- sadnja slabo bujnih sorti
- izbegavanje jake rezidbe i neuravnotežan porast stabala

Sl.4 jaja L3-4

- izbegavanje intenzivne ishrane mineralnim đubrivima preko zemlje i preko lista (posebno azotom)
- zalivanje izvoditi samo po potrebi i u konsultaciji sa stručnjakom za zaštitu bilja
- koristiti fungicide i insekticide koji održavaju ravnotežu razvića kruške
- hemijske mere kao mere koje koriste nedostatak prethodnih mera.

PROLIV PČELA

Srđan Zafirović

Dipl. inž. poljoprivrede smer stočarstvo

To je invaziona zarazna parazitska bolest odraslih pčela koja se najčešće manifestuje u proleće, a zahvata organe za varenje medonosnih pčela. Najčešći prouzročivač je jednocelijska prazivotinja (Protozoa) Nozema apis i cerana. Bolest je rasprostranjena u mnogim zemljama sveta pa i kod nas. Javlja se u slabom, jakom i vrlo jakom intezitetu. Negativno deluje na dugovečnost pčela, fiziološku aktivnost pčela, na sakupljanje polena i uzgoj matica a ne retko može dovesti i do potpunog propadanja pčelinjeg društva. To je parazitska bolest i ona se razvija tako što obrazuje spore u nesvarenom izmetu koje pčele izbacuju u vidu retkog proliva. Pčele unose spore preko hrane koja dospeva do srednjeg creva, iz spore se razvija parazit koji uništava epitelne ćelije srednjeg creva. Sa uništenjem epitela spore se otvaraju i bolest se veoma brzo širi preko izmeta a naročito ako je izmet izbačen u košnicu. Bolest se najviše javlja pri kraju zime i u rano proleće a smrt nastaje u aprilu i maju. Obbolele pčele kraće žive a matica uginje za 30 dana. Bolest se prenosi preko izmeta u košnici, pojilima, cvetovima i na raznim mestima koje pčele posećuju. Prenosi se i rojevima pčela, bolesnim maticama, premeštanjem okvira iz košnice u košnicu, preko saća i dr. Najbrži prenos su same pčele (grabež) radilice putem meda. Duga zima potpomaže razvoj ove bolesti. Za određivanje ove bolesti najpouzdanija je analiza

u laboratoriji na mrtvim pčelama. Bolest se ne može odmah otkriti u početku napada. Karakteristično za ovu bolest kod pčela je da imaju naduvani trbuh, skupljaju se ispred košnice u gomili, sporo hodaju, ne mogu da polete i kada im se pritisne trbuh iz njega se izbacuje blede siv izmet sa sporama. Jedan od znakova bolesti su sitne žučkasto mrke mrlje na okvirima i zidove košnice. U bolesnom društvu matica retko i malo nosi jaja odnosno društvo se veoma sporo razvija. Ova bolest se veoma teško leči, ranije je bila dozvoljena upotreba antibiotika, međutim danas njihova upotreba nije dozvoljena. Uglavnom se koristi nozucid koji ima efekta kod manjih zaraza kao i para 80% sirćetne kiseline pri čemu se stavi posuda pri vrhu i para sirćetne kiseline zbog svoje težine pada na dno košnice i delimično uništava spore. Neophodno je ukloniti zaraženo saće i na njegovo mesto staviti novo. Uginule pčele treba spaliti ili ih zatrpati i politi krečom. Preventiva je najvažniji metod borbe protiv ove bolesti. Pčelinjak treba da bude na suvom i osunčanom mestu, društva trebaju da su jaka, ne zazimljavati pčele na medljikovcu, rezervno prazno saće pre upotrebe dezinfikovati sa 80% sirćetnom kiselinom. Pri prihranjanju u sirup dodati 96% alkohol i 5% jod kao i nekoliko kapi biljnog ekstrakta od lavande ili kadulje. Sprečavanje aktiviranja spora omogućavamo i postavljanjem pojila sa kapajućom vodom uz dodatak NaCl i KCl u koncentraciji od 0,5%. Najbolja preventiva je čuvanje jakih društva i održavanje higijene u košnici-pčelinjaku.

Sistem tržišnih
informacija poljoprivrede
Srbije

www.stips.minpolj.gov.rs

NASLOVNA

DETALJNI IZVEŠTAJI

NACIONALNI IZVEŠTAJI

REPORTERI STIPS-A

BILTEN

KONTAKT

Naslovna

O STIPS-u

Reporteri STIPS-a

Arhiva vesti

VOĆE

POVRĆE

ŽIVA STOKA

ŽITARICE

MLEKO I
MLEČNI PROIZV.

JAJA I
ŽIVINSKO MESO

INPUTI

DOMINANTNE MESEČNE CENE PREUZETE IZ BILTENA STIPS

U tabelama predstavljenim u biltenu obrađene su aktuelne klanične cene žive stoke, cene stoke sa stočne pijace, cene povrća i voća sa zelene pijace. Obradene cene preuzete su iz Nacionalnog izveštaja u okviru STIPS baze podataka.

REPUBLIKA SRBIJA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

ZBIRNI IZVEŠTAJ - ŽIVA STOKA (klanične cene)

			C.										Vojvod.					
			Beograd	Braničevski okrug	Mačvanski okrug	Moravički okrug	Nišavski okrug	Pirotski okrug	Podunavski okrug	Pčinjski okrug	Raški okrug	Zaječarski okrug	Šumadijski okrug	Južno- banatski okrug	Južno- bački okrug	Severno- bački okrug	Srednje- banatski okrug	Sremski okrug
Bikovi	>500kg	HF	220.00															
		SM	250.00		230.00	240.00	230.00		230.00	230.00	250.00				210.00			230.00
Dviske	sve težine	sve rase									180.00		150.00					
Jagnjad	sve težine	sve rase		270.00	290.00		270.00		280.00		320.00		290.00		280.00	300.00		290.00
Junad	350-480kg	sve rase			210.00						230.00							210.00
	>480kg	sve rase		230.00		240.00		240.00					230.00	220.00	220.00		230.00	
Krave za klanje	sve težine	SM		140.00	150.00	140.00		150.00	140.00		180.00	130.00	145.00					150.00
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		130.00	120.00						125.00	110.00	130.00	120.00			120.00	120.00
Ovca	sve težine	sve rase		110.00	150.00				150.00		120.00		120.00					150.00
Prasad	16-25kg	sve rase		240.00	250.00		180.00		230.00		200.00	230.00	190.00	250.00	240.00	230.00		270.00
Telad	80-160kg	SM		340.00		450.00		380.00	330.00		440.00	320.00	460.00					
Tovljenici	80-120kg	sve rase	165.00	150.00	140.00		150.00		150.00	170.00	150.00	130.00	180.00	155.00	150.00	135.00	160.00	150.00
	>120kg	sve rase		140.00	120.00				140.00		130.00	120.00	140.00		130.00			
Šilježad	sve težine	sve rase		200.00														

ZBIRNI IZVEŠTAJ - STOČNA PIJACA

			C.												Vojvod.				
			Beograd (Obrenovac)	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš (Beljin)	Pirot (Prčevac)	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Čačak	Novi Sad	Pančevo	Sombor	Sremska Mitrovica		
Bikovi	>500kg	SM			250.00														
Dviske	sve težine	sve rase	240.00	150.00	130.00								200.00						
Jagnjad	sve težine	sve rase	320.00	300.00	280.00	280.00	310.00	300.00	290.00	320.00	300.00		320.00	290.00		300.00	280.00		
Jarad	sve težine	sve rase	250.00	200.00	200.00	230.00	180.00				240.00		170.00			250.00	230.00		
Junad	350-480kg	sve rase							220.00										
	>480kg	sve rase						240.00						230.00		230.00			
Kože	sve težine	sve rase	120.00			150.00	110.00				140.00						150.00		
Krave za klanje	sve težine	HF		120.00													140.00		
		SM			140.00				150.00	140.00	150.00						150.00		
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		130.00	120.00	120.00					110.00		160.00			120.00	120.00		
Ovca	sve težine	sve rase	160.00	120.00	120.00	160.00	150.00		120.00	160.00	150.00		160.00	120.00		120.00	160.00		
Ovnovi za priplod	sve težine	sve rase	16000.00		29750.00								20000.00						
Prasad	16-25kg	sve rase	250.00		200.00	270.00	220.00	280.00	280.00	230.00	250.00	250.00	180.00	250.00	280.00	250.00	270.00		
	<=15kg	sve rase	250.00			280.00		280.00	280.00	250.00		270.00	200.00	270.00	280.00				
Priplodne junice	sve težine	sve rase			202300.00														
Priplodne nazimice	sve težine	sve rase			35700.00											40000.00			
Telad	80-160kg	SM			440.00				330.00		420.00								
Tovljenici	80-120kg	sve rase			140.00	160.00	180.00		150.00	150.00	180.00	130.00	160.00	160.00	160.00	140.00	150.00		
	>120kg	sve rase	150.00		120.00				130.00		120.00	140.00	140.00	140.00		130.00			
Šilježad	sve težine	sve rase	240.00		230.00				180.00	250.00									

AKTIVNOSTI MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE REPUBLIKE SRBIJE

JAVNI KONKURS ZA UČEŠĆE U PROGRAMU OBUKE

„JAČANJE KAPACITETA ZADRUGA I UDRUŽENJA POLJOPRIVREDNIKA U REPUBLICI SRBIJI“

Predmet konkursa: izbor zadruga i udruženja poljoprivrednih proizvođača čiji će predstavnici učestvovati u programu obuke „Jačanje kapaciteta zadruga i udruženja poljoprivrednika u Republici Srbiji“.

- Oblast javnog konkursa: razvoj poljoprivrede i zadrugarstva.
- Opšti cilj javnog konkursa: razvoj postojećih i dalje unapređenje kapaciteta zadruga i udruženja proizvođača.
- Prioritetne tematske oblasti u okviru trening programa su:
- Pristup tržištu, trendovi, potražnja i karakteristike glavnih izvoznih proizvoda Srbije
- Izvori finansiranja
- Koncept konkurentnosti

- Trendovi specifičnih sektora poljoprivrede
- Kvalitet i dodavanje vrednosti
- Zakon o organizaciji zajedničkog tržišta
- Zadruge i udruženja poljoprivrednika
- Jačanje kapaciteta rukovodilaca zadruga i udruženja (pregovaračke veštine, timski rad, strateško planiranje, donošenje odluka i praćenje njihovog sprovođenja).
- Poljoprivredna mehanizacija
- Održiva poljoprivreda.

Opšti uslovi učešća: učesnici treninga mogu biti predstavnici zadruga i udruženja poljoprivrednih proizvođača registrovanih na području Republike Srbije. Tre-

ning program je deo aktivnosti u okviru projekta „Pomoć za trgovinu – podrška razvoju proizvodnih kapaciteta agroindustrijskog sektora u Srbiji“ koji finansira Vlada Ruske Federacije, a koji implementira Program za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP). Sprovođenje trening programa je planirano u periodu mart – jun 2018. godine.

Prijavljivanje na konkurs: popunjen upitnik (u prilogu ovog poziva) potrebno je poslati na elektronsku adresu milica.tosic@undp.org najkasnije do 9. marta 2018. godine.

Training za izabrane kandidate će biti besplatan.

AKTIVNOSTI POLJOPRIVREDNE SAVETODAVNE I STRUČNE SLUŽBE VRANJE

Poljoprivredna savetodavna i stručna služba Vranje je u prethodnom mesecu pružila veliki broj saveta poljoprivrednim proizvođačima, što direktnim kontaktom (obilaskom – na poljoprivrednom gazdinstvu kao i u službi), kao i putem radionica, predavanja i tribina kao i obilazaka zemljoradničkih zadruga, udruženja, obilaska oglednih gazdinstava, putem medija (elektronskih i pisanih), lokalnih biltena, portala PSSS i telefona. Sve informacije iz oblasti poljoprivrede, kako stručne, tako i u vezi aktuelnih dešavanja u poljoprivredi – mera Agrarne politike Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije zainteresovani mogu dobiti dolaskom u službu, na telefone savetodavaca i službe, e-mailom, SMS porukama ili na zvaničnom sajtu Poljoprivrednih savetodavnih i stručnih službi Republike Srbije www.psss.rs, odnosno sajtu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije www.mpzss.gov.rs

PROMOCIJA PORTALA www.agroponuda.com

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite internet stranicu www.agroponuda.com. Uz pomoć Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Vranje možete kao i do sada svoje proizvode blagovremeno ponuditi Berzi poljoprivrednih proizvoda Srbije – Agroponuda na sajt www.agroponuda.com.

U toku prvog kvartala 2018.godine do danas od strane savetodavaca PSSS Vranje objavljeno je 11 ponuda i to:

- U ponudi je krava SM za klanje, stara 4 god. cena po dogovoru
- U ponudi su prasadi rase Landras težine 20-25kg, dva grla, cena po dogovoru
- U ponudi je konzumni krompir sorte Aladin, Agrija odličnog kvaliteta - 10 t.
- U ponudi su tovljenici rase Landras 3 kom. oko 130 kg.
- U ponudi je smrznuta konzumna šljiva sorte stenlej za rezanje -3 t
- U ponudi je pšenica rod 2016-2017.god. prirodno sušena, 2t.

Na osnovu kontakta i informacija od ponuđača, bilo je poziva ali nijedna agroponuda do danas nije realizovana.